

Orto-11 Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Orto-11 Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28514>

Özet

Orto-11 Ölçeği, bireylerdeki Ortoreksiya Nervosa e?ilimlerini de?erlendirmek amac?yla geli?tirilm? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, Türkçeye uyarlama çal??mas? ile kazand?r?lm?? olup, özellikle sa?l?kl? beslenmeye yönelik a??r? tak?nt?l? davran?? ve bili?leri ölçmeyi hedefler. Ölçeğin uyarlama çal??mas?, ortorektik e?ilimler ile obsesif kompülsif belirtiler aras?ndaki anlaml? ili?kiyi istatistiksel olarak desteklemiştir. Bu araç, klinik ve akademik ara?t?rmalarda ortoreksiya nervosa riskini taramak için kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Ortoreksiya, Ortoreksiya Nervosa, Orto-11, Ölçek Uyarlamas?, Yeme Bozukluklar?, Obsesif Kompülsif Belirtiler, Psikometri.

Yazarlar

Gülcan Aruso?lu, Ece Kabakç?, Gül Köksal, T. Koray Merdol

Amaç

Orto-11 Ölçeği'nin temel amac?, Ortoreksiya Nervosa (ON) belirtilerinin Türkiye popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçülmesini sa?lamaktır. Ölçek, sa?l?kl? beslenmeye yönelik obsesif bir odaklanma ve bunun sonucunda ortaya ç?kan sosyal ve psikolojik i?lev bozukluklar?n? tespit etmek üzere uyarlanm??tır. Orijinal ölçeğin Türk kültürüne ve diline uygunlu?unu s?nayarak, ON ara?t?rmalar?na temel bir araç sa?lamak hedeflenmiştir.

Ölçek, bireylerin besinler hakk?ndaki duygusal tepkilerini, bili?sel çarp?tmalar?n? ve kaç?nmac? davran??lar?n? standardize edilmi? bir formatta de?erlendirerek, risk alt?ndaki ki?ileri belirlemeye yard?mc? olur. Bu sayede, ortoreksiya ile ili?kili psikopatolojilerin erken te?his ve müdahalesine olanak tan?nır.

Yap?

Ortoreksiya Nervosa, sa?l?kl? veya "saf" g?dalar tüketme tak?nt?s? ile karakterize edilen bir yeme bozuklu?u e?ilimidir. Orto-11 Ölçeği'nin Türkçeye uyarlama çal??mas?nda, bu yap?n?n temel olarak üç alt boyut etraf?nda ?ekillendi?i belirtilmiştir, ancak bu alt boyutlar orijinal Orto-11 yap?s?ndan farklılık gösterebilir. Uyarlama çal??mas?nda belirtilen yap?sal bile?enler ?unlardır:

Duygu: Besinler hakkında hissedilen endi?e, kayg? ve duygusal tepkileri kapsar. (8 madde)

Davran??: Sa?l?ks?z oldu?u dü?ün?len besinlerden kaç?nma veya kat? diyet kurallar?n? uygulama gibi gözlemlenebilir eylemleri içerir. (3 madde)

Bili?: Besinlerin sa?l?ks?zl??? , safl??? veya piyasadaki genel besin kalitesi hakk?ndaki dü?ünce ve inançlar? kapsar. (4 madde)

Bu 3 alt boyut, bireyin hayat kalitesini dü?üren ve sosyal i?levselli?ini bozan ortorektik e?ilimlerin farkl? yönlerini kapsaml? bir ?ekilde incelemektedir.

Geçerlik

Orto-11 Ölçeği'nin geçerlik analizleri kapsam?nda, yap? geçerli?ini incelemek amac?yla obsesif kompülsif belirtiler ile ili?kisi ara?t?r?lm???r. Yap?lan varyans analizi (ANOVA) sonuçlar?na göre, obsesif kompülsif belirtilerin ortorektik e?ilimler üzerindeki etkisinin istatistiksel olarak anlaml? oldu?u tespit edilmi?tir .

Fark?n kayna??n? belirlemek amac?yla uygulanan **Tukey testi** sonuçlar?, obsesif kompülsif belirtiler aç?s?ndan farkl?la?an üç grubun (dü?ük, orta, yüksek belirti düzeyleri), ortorektik e?ilimler aç?s?ndan da birbirinden anlaml? düzeyde farkl?la?t???n? göstermi?tir. Bu bulgular, ölçe?in ortoreksiya yap?s?n?, teorik olarak ili?kili oldu?u obsesif-kompülsif spektrumdaki patolojilerden ayr?rt etme yetene?ine sahip oldu?unu desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarlıl???n? ve güvenirli?ini de?erlendirmek amac?yla madde-toplam puan korelasyonlar? incelenmi?tir. Bu analizde, maddelerin ölçe?in toplam puan?yla olan ili?kileri de?erlendirilmi?tir. Elde edilen korelasyon de?erlerinin -0.5 ile 0.49 aras?nda de?i?ti?i görülmü?tür. Bu geni? aral?k, baz? maddelerin genel yap?yla zay?f veya ters yönde ili?kili oldu?unu, bu durumun ise ölçe?in iç tutarlıl??? ve homojenli?i aç?s?ndan dikkatli yorumlanmas? gerekti?ini i?aret etmektedir. Yüksek negatif korelasyon gösteren maddeler, ölçe?in revizyonu veya yeniden faktörle?tirilmesi gerekti?ine dair ipuçlar? sunmaktad?r.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in psikometrik yap?s? incelenmi? ve 3 alt boyut ve toplam 15 madde içeren bir yap?dan bahsedilmi?tir. Orijinal Orto-11 (Orthorexia Nervosa 11) ölçe?i 11 maddeden olu?mas?na ra?men, uyarlama çal??mas?nda ortorektik e?ilimler yap?s?n?n daha kapsaml? anla??lmas? amac?yla 15 maddelik bir set üzerinden analiz yap?lm?? ve bu maddeler Duygu (8 madde), Davran?? (3 madde) ve Bili? (4 madde) olmak üzere üç faktöre ayr?lm???r.

Bu üç faktörlü yap?, ortoreksiya nervozan?n sadece davran??sal bir k?s?tlama de?il, ayn? zamanda yo?un bili?sel me?güliyet ve güçlü duygusal tepkiler içeren karma??k bir psikolojik yap? oldu?unu göstermektedir. Bu faktörel ayr?m, ölçe?in klinik uygulamada daha detayl? te?his imkan? sunmas?n? sa?lamaktad?r.

Ölçek

Test Türü: Uyarlama Ölçeği (Adaptasyon)

Format: Öz Bildirim Ölçeği

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite Öğrencileri ve Genel Yetişkin Popülasyonu

Yaş Grubu: Yetişkinler (Genellikle 18 yaş ve üzeri)

Popülasyon Detayları: Uyarlama çalışması, Türkiye'deki üniversite öğrencileri ve geniş bir yetişkin örneklemini üzerinde gerçekleştirilmiştir. Analizler, 996 kişilik büyük bir örneklem üzerinde yapılmıştır.

Test Metodolojisi: Ölçek, 4'lü Likert tipi derecelendirme kullanılarak uygulanmaktadır. Katılımcılardan maddelere ne ölçüde katıldıkları belirtilmeleri istenir. Puanlama, ortorektik eylemlerin şiddetini belirlemek üzere yapılır.

Anahtar Kelimeler

Psikometrik Özellikler, Uyarlama Çalışması, Likert Ölçeği, Madde Analizi, Beslenme Davranışları, Yeme Tutumu, Obsesyon.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Mevcut Değil

Kurum E-posta Adresleri: gular@hacettepe.edu.tr (Sorumlu Yazar: Gülcan Arusolu)

Yazma Adresi: Hacettepe Üniversitesi (Makale referansına göre)

Şinler & Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2008

Şinler ve Ücret: Ölçeğin akademik ve klinik amaçları kullanımı için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Bu ölçeğin uyarlama çalışması'nın orijinal makalesine aşağıdaki linkten ulaşılabilir:

Original PDF link: turkpsikiyatri.com

Ölçeğin orijinal PDF dokümanı ise burada mevcuttur: [orto-11-olcegi-toad.pdf](#)

Referanslar

Arusoğlu, G., Kabakçı, E., Köksal, G. ve Merdol, T. K. (2008). Ortoreksiya Nervoza ve Orto-11'in Türkçeye uyarlama çalışması. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 19(3), 283-291.

Orto-11 Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek, 3 alt boyut ve 15 maddeden oluşmaktadır:

Duygu (8 m): Son üç ay içerisinde besinler konusunda endişelendiğiniz oldu mu?

Davranış (3 m): Sağlıksız oldu/unu düşündünüz besinleri yediğiniz olur mu?

Biliş (4 m): Piyasada sağlıksız besinlerin de satıldığını düşünür müsünüz?